

A vízrajz térképi ábrázolásának történetéből

Harkányiné Székely Zsuzsanna*

A víz felbecsülhetetlen kincsünk, szerepe az életünkben vitathatatlan. A térképészek is a legfontosabb információként kezelik. Mind az általános, mind a tematikus térképen úgy ábrázoljuk a vízrajzot, mint a terület legfontosabb tájékoztató elemét. A térképtörténelem során a vízi térképekből alkottak a legtöbbet a magyar térképészek.

Poszteremen bemutatom a térképnyomtatás technológiai fejlődését a vízrajz szempontjából, majd a korai térképeken a magyarországi vízrajz ábrázolás történetére térek ki. Ezek a térképek ma is fontos információkat tartalmaznak és méltatlanul szorulnak háttérbe. A monitoring vizsgálatokat ezeknél kellene kezdeni a Kárpát-medencében, nem csak a 18. századi katonai térképektől. A Kárpát-medencére vonatkozó természeti és társadalmi tárgyú kutatások alapadat forrásai lehetnének, akár felszínborításai, akár vízrajzi vagy éppen település földrajzi tematikus adatok nyerhetők ki a múzeumokban meglapuló történelmi térképekből.

A Kárpát-medencét ábrázoló történelmi térképeink Kelet-Közép Európa történelmi térképei is egyben, nemzetközi térinformatikai együttműködések alapjai lehetnek.

---

*Szent István Egyetem, Környezettudományi Intézet, Vizgazdálkodási Tanszék

szekely.zsuzsanna@mkk.szie.hu

A kultúrtáj, mint térségtípus Magyarországon

Hoyk Edit*, Farkas Jenő Zsolt

Napjainkban a természetközeli tájakat kultúrtájnak minősíthetjük, ahol az emberi beavatkozás szemmel látható. Nem egyértelmű azonban a kultúrtáj definíciója. A sokszínű meghatározásokat érdemes szűkíteni, annak alapján, hogy a kultúrtájak magukban hordozzák azokat az értékeket, amelyekhez különböző funkciók, tervezési-fejlesztési eszközök kapcsolhatók.

Értelmezésünk szerint kultúrtájak azok a tájak, amelyek változatosságuknak, mozaikosságuknak köszönhetően tájészletük értéke magas, ahol a táj és az ember kölcsönhatása harmonikus, sajátos értéket állít elő, jellemző a hagyományos, kisparcellás, vagy természetkímélő gazdálkodás, és amely tájak rekreációs potenciálja jelentős.

Munkánkban Magyarországra vonatkozóan végeztünk vizsgálatokat abból a célból, hogy a kultúrtájak lehatárolását, tipizálását, jellemzését lehetővé tegyük. Ehhez több mutatót alkalmaztunk; figyelembe vettük a mezőgazdaság intenzitását, a vízfelületeket, a hungarikumokat, a vadászati-halászati ágazatot, az aktív rekreáció egyéb formáit, a védett természeti és kulturális értékeket, a szórványtelepüléseket, az erdőállományokat és a természetközeli vegetációval borított felszíneket.

---

*MTA KRTK RKI Alföldi Tudományos Osztály Kecskemét

hoyk.edit@krtk.mta.hu